

Informácia o 51. zasadnutí Rady vlády SR pre ľudské práva a rodovú rovnosť

Dňa 24. marca 2025 sa v priestoroch Účelového zariadenia Bôrik v Bratislave uskutočnilo 51. zasadnutie Rady vlády SR pre ľudské práva a rodovú rovnosť (ďalej len „rada“), ktorému predsedala štátna tajomníčka ministerstva spravodlivosti Katarína Roskoványi. Program bol schválený v nasledujúcom znení:

1. Informácie zo zasadnutí výborov a o plnení uznesení;
2. Dodatok č. 4 k Rokovaciemu poriadku Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva a rodovú rovnosť;
3. Výskumná správa Amnesty International „Nedosiahnuteľná potreba bývať“ o dodržiavaní práva na primerané bývanie na Slovensku;
4. Stanovisko členov Rady vlády SR pre ľudské práva a rodovú rovnosť k navrhovaným zmenám Ústavy SR;
5. Rôzne
 - *Informácia o návšteve CPT;*
 - *Analýza používania Charty EÚ v rozsudkoch slovenských súdov;*
 - *Vznik nového Výboru pre práva detí osôb vo výkone trestu odňatia slobody;*
 - *Otázky k Medzinárodnému trestnému súdu;*
 - *Stanovisko Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR k tlačovej správe OSN zo dňa 10. 3. 2025;*
 - *Žiadosť o stanovisko ministerstva spravodlivosti k vylúčeniu organizácií z pridelenia dotácií na podporu obetí trestných činov na rok 2025 s odôvodnením, že v žiadosti neuviedli zahraničných donorov*

BOD 1

Štátna tajomníčka ministerstva spravodlivosti Katarína Roskoványi informovala členov o zasadnutiach výborov.

K plneniu uznesenia rady k Stanovisku verejného ochrancu práv k dodržiavaniu práva na osobnú slobodu, práva na ochranu pred mučením, neľudským a ponižujúcim zaobchádzaním v podmienkach polície zo dňa 27.9.2024 sa vyjadrila štátna tajomníčka ministerstva vnútra Lucia Kurilovská. Informovala členov rady o tom, že v tejto veci ministerstvo vnútra aktívne spolupracuje s verejným ochrancom práv a v jednotlivých oblastiach sa pracuje na zlepšení. Ministerstvo zabezpečilo vzdelávanie príslušníkov policajného zboru v prístupovaní k osobám, ktoré sa nachádzajú v cele predbežného zaistenia, z týchto priestorov boli odstránené akékoľvek prostriedky, ktoré by mohli byť nejakým spôsobom použité k neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu. Zabezpečenie týchto opatrení je následne kontrolované.

Zástupcovia ministerstva práce a ministerstva zdravotníctva informovali radu o plnení uznesenia k Pozičnému dokumentu verejného ochrancu práv na tému „Človek v chudobe a naplnenie jeho ľudských práv v systéme sociálno-zdravotnej starostlivosti“. Zástupca ministerstva práce Ján Gabura oboznámil členov rady s aktivitami ministerstva práce spojenými s reformou financovania sociálnych služieb. Koncom roka 2024 bola zverejnená analýza poskytovania sociálnych služieb, ktorá obsahuje presné dáta o dostupnosti jednotlivých sociálnych služieb, ako aj spôsob ich financovania. Cieľom pripravovanej reformy je od roku 2026 zmeniť systém financovania sociálnych služieb a zabezpečiť dostupnosť pre osoby, ktoré sú na tieto služby fyzicky aj finančne odkázané. Naplánovaný je aj nový systém príspevku na starostlivosť, ktorý si bude môcť klient rozdeliť podľa potrieb a tým by sa malo zabezpečiť skvalitnenie poskytovaných sociálnych služieb a súbeh viacerých druhov sociálnych služieb naraz pre klientov, ktorí sa nachádzajú v nepriaznivej sociálnej situácii. Ministerstvo práce začalo pracovať na strešnom dokumente pre rozvoj sociálnych služieb s názvom „Vízia a stratégia rozvoja

sociálnych služieb do roku 2040“, v ktorom jednou z nosných tém bude aj nastavenie funkčnejšieho a efektívnejšieho právneho rámca pre poskytovanie sociálnych služieb krízovej intervencie.

Zástupkyňa ministerstva zdravotníctva Barbora Maliarová uviedla, že ministerstvo zdravotníctva taktiež úzko spolupracuje v daných témach s verejným ochrancom práv a čo sa týka plnení jeho jednotlivých odporúčaní, ktoré boli ministerstvu adresované v ostatnom období spomenula schválenie zákona č. 360/2024 ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorý rozšíril rozsah úhrad z verejného zdravotného poistenia. V plnení ďalších odporúčaní budú obe ministerstvá postupovať v rozsahu, aký konsolidácia verejných financií umožní.

Rada prijala k tomuto bodu uznesenie č. 332, ktorým informáciu o zasadnutiach výborov a o plnení uznesení vzala na vedomie.

BOD 2

Dodatok č. 4 k Rokovaciemu poriadku rady bol zaslaný s vyznačenými zmenami členom rady. Vypracovanie návrhu dodatku, je podobne ako pri dodatku č. 7 k Štatútu rady len odpoveďou na legislatívne zmeny zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy, ktorým vznikla nová Rada vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny a neobsahuje žiadne zásadné zmeny.

Rada uznesením č. 333 schválila Dodatok č. 4 k Rokovaciemu poriadku Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva a rodovú rovnosť.

BOD 3

Výskumnú správu stručne predstavil riaditeľ Amnesty International Rado Sloboda. Hlavné zistenia výskumnej správy sa týkajú najmä skutočnosti, že otázka bývania na Slovensku je agenda rozdrobená medzi viaceré orgány a inštitúcie. Ďalším problémom je nedostatočný príspevok na bývanie a tretím a zásadným zistením je spoliehanie sa na systém prestupného bývania a systémoch založených na zásluhovosti, ktoré na Slovensku a aj vo svete ukazujú, že nie sú tým najefektívnejším spôsobom ako sprístupňovať bývanie. Naopak prístupy tzv. „Housing first“, ktorý je v súlade s ľudskoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, absentuje. Ďalším zistením, o ktorom výskumná správa vypovedá je nedostatočná kapacita verejného nájomného bývania, bariéry v prístupe k existujúcemu verejnému bytovému fondu a administratívne prekážky v prístupe k verejnému nájomnému bývaniu. Správa obsahuje aj odporúčania, ktoré by mohli prispieť k zlepšeniu situácie dostupnosti bývania na Slovensku. V súčasnosti prebieha komunikácia s dotknutými orgánmi a inštitúciami, ktoré majú v rámci svojej činnosti možnosť zabezpečiť predmetné odporúčania. V súčasnosti prebieha výstavba nájomných bytov, ktoré však budú primárne určené pre osoby so zdravotným postihnutím, stále však chýbajú nájomné byty pre nízkoprijmové domácnosti a ostatné znevýhodnené skupiny obyvateľov.

Rada prijala uznesenie č. 335 k Výskumnej správe Amnesty International „Nedosaiahnuteľná potreba bývať“ o dodržiavaní práva na primerané bývanie na Slovensku, ktorým vzala závery vyplývajúce z výskumnej správy na vedomie a odporučila vecne príslušným ministerstvám a inštitúciami Slovenskej republiky, aby zaujali v rámci vecnej príslušnosti stanoviská k odporúčaniam do najbližšieho zasadnutia rady.

BOD 4

Predkladatelia Stanoviska členov rady k navrhovaným zmenám Ústavy Slovenskej republiky Rado Sloboda a Adriana Mesochoritsová prezentovali členom rady odôvodnenie tohto materiálu a to najmä obavy z naštartenia ochrany ľudských práv a zásady právneho štátu na Slovensku. Prijatím zmeny ústavy

podľa nich vzniká riziko najmä v oblastiach, v ktorých medzinárodné zmluvy poskytujú vyšší štandard ochrany ľudských práv ako ústava alebo iná vnútroštátna legislatíva. Problematický je podľa ich slov aj pojem „kultúrno-etická otázka“, ktorého výklad sa môže účelovo meniť a nie je jasne definovaný. Používanie tohto pojmu na označenie niektorej problematiky môže viesť k zúženiu celkovej ľudskoprávnej ochrany. Čo sa týka úpravy adopcie, problém vidia najmä v duplicitě, keďže možnosť adopcie len heterosexuálnymi párami, ktoré uzatvorili manželstvo je už zákonne upravená. Úprava tejto oblasti zakotvená v ústave by mohla do budúcnosti znížovať možnosť zmeny súčasného stavu. Úprava súhlasu rodičov so vzdelávaním nad rámec štátneho výchovno-vzdelávacieho programu je podľa predkladateľov proti najlepším záujmom dieťaťa. Úprava existencie výhradne mužského a ženského pohlavia vylučuje intersexuálnych ľudí z rámca ľudskoprávnej ochrany a zakotvenie tohto ustanovenia v ústave by znamenalo popieranie biologickej reality. Predkladatelia pozitívne zhodnotili návrh záruky rovnosti odmeňovania mužov a žien.

K tomuto bodu nebolo radou prijaté uznesenie.

BOD 5

V bode „Rôzne“ štátna tajomníčka ministerstva spravodlivosti Katarína Roskoványi informovala členov rady o pravidelnej návšteve delegácie Európskeho výboru na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania (ďalej len „CPT“), ktorá sa konala v termíne od 28.11.2023 do 8.12.2023, ktorá bola zameraná na preskúmanie zaobchádzania a záruk poskytovaných osobám zbaveným slobody políciou a zaobchádzania s osobami vo väzení a podmienok ich zadržiavania. Závery z tejto návštevy boli zhrnuté vo vyhlásení delegácie CPT na stretnutí konanom v Bratislave dňa 8. decembra 2023. Správa o návšteve CPT pre vládu Slovenskej republiky bola prijatá na 114. zasadnutí CPT, ktoré sa uskutočnilo od 1.7. 2024 do 5.7.2024, následne bola doručená ministerstvu spravodlivosti dňa 4.9.2024. Návrh odpovede vlády na správu CPT bol vypracovaný v rámci medzirezortnej spolupráce Ministerstvom spravodlivosti SR, na základe podkladov poskytnutých vecne príslušnými rezortmi. Po medzirezortnom pripomienkovom konaní bol návrh odpovede na správu CPT schválený vládou SR, uznesením vlády č. 84/2025 zo dňa 19.2.2024. Odpoveď vlády SR bola zaslaná CPT dňa 3.3.2025. Vláda SR súhlasila so zverejnením správy CPT a zverejnením odpovede vlády SR k tejto správe. K dnešnému dňu však k zverejneniu nedošlo, preto o obsahu správy nie je možné členov rady informovať. Oba dokumenty by mali byť v blízkej dobe zverejnené obvyklým spôsobom.

Štátna tajomníčka ministerstva spravodlivosti Katarína Roskoványi stručne zhrnula obsah Analýzy používania Charty EÚ v rozsudkoch slovenských súdov. Ministerstvo spravodlivosti nedávno vykonalo podrobnú analýzu rozhodovacej činnosti súdov (okresných súdov - mestských súdov, krajských súdov, správnych súdov, Najvyššieho súdu a Najvyššieho správneho súdu v SR) za obdobie od roku 2019 do roku 2024, zameranú na aplikáciu Charty základných ľudských práv a slobôd. Táto analýza sa zamerala na hodnotenie, ako súdy aplikujú princípy a ustanovenia charty pri rozhodovaní o rôznych právnych prípadoch. Analýza bola členom rady zaslaná.

Ciele Výboru pre práva detí osôb vo výkone trestu odňatia slobody predstavila taktiež štátna tajomníčka ministerstva spravodlivosti Katarína Roskoványi. Cieľom potenciálneho vzniku tohto výboru je zabezpečenie pravidelného kontaktu rodičov, ktorí sú vo výkone trestu odňatia slobody pokiaľ by takéto stretávanie sa neznamenal rozpor so súdnym rozhodnutím. Výbor by mal primárne apelovať na vznik zariadenia pre výkon trestu, v ktorom by mohli byť matky s deťmi do veku troch rokov v prípade, ak by mohli byť po troch rokoch prepustené z výkonu trestu na slobodu, aby vo výchove mohli plynule pokračovať. Niektorí členovia rady namietli veľmi úzko profilované zameranie takéhoto výboru a podotkli, že táto oblasť by mala spadať pod Výbor pre deti a mládež.

K otázkam týkajúcim sa medzinárodného trestného súdu sa vyjadrila zástupkyňa ministerstva zahraničných vecí Barbara Illková. K otázke aké kroky podnikla alebo plánuje podniknúť Slovenská

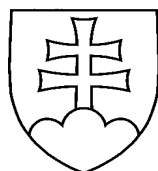
republika na obranu Medzinárodného trestného súdu (ďalej len „ICC“) v kontexte sankcií, ktoré prijal prezident Spojených štátov amerických, Donald Trump, dňa 6. februára 2025 uviedla, že Slovenská republika neprijala žiadne samostatné či jednostranné opatrenia na podporu Medzinárodného trestného súdu po uvalení sankcií, o ktorých rozhodol prostredníctvom tzv. výkonného rozhodnutia prezident USA dňa 6. februára 2025. Jednostranné opatrenia ani nie je dosť dobre možné prijať, neurobil tak ani žiadny iný štát, ktorý je stranou Rímskeho štatútu, zakladajúcej zmluvy ICC. Slovenská republika odsudzuje akékoľvek sankcie namierené voči ICC, keďže tie priamo zasahujú do jeho nezávislosti ako inštitúcie, ako i nestrannosti jeho sudcov. V reakcii na uvedené sankcie sa Slovenská republika 7. februára 2025 pripojila k spoločnému vyhláseniu 79 zmluvných strán Rímskeho štatútu na podporu integrity a nezávislosti ICC. Slovenská republika je rovnako tak pripravená spoločne s inými členskými krajinami EÚ podporiť prijatie tzv. blokačného štatútu EÚ, ktorý bude v jurisdikcii EÚ rušiť účinok akéhokoľvek cudzieho rozhodnutia založeného na právnych aktoch tretej krajiny, a teda bude slúžiť ako ochrana voči extrateritoriálnym účinkom výkonného rozhodnutia prezidenta USA. K otázke, či spolupracuje Slovenská republika, ako zmluvná strana Rímskeho štatútu, naďalej plne s Medzinárodným trestným súdom, a to aj prostredníctvom vykonania všetkých nevykonaných zatykačov Medzinárodného trestného súdu, ako sú napríklad zatykače na Omara al-Bašira, Benjamína Netanjahua a Vladimíra Putina sa vyjadrila, že Slovenská republika, rovnako, ako iné štáty – strany Rímskeho štatútu, je podľa ustanovenia čl. 59 ods. 1 povinná, na základe žiadosti ICC, uskutočniť kroky na zatknutie osoby, na ktorú ICC vydal zatykač. Žiadna z osôb, na ktorú je aktuálne vydaný zatykač sa nenachádza a ani nenachádzala v pôsobnosti jurisdikcie Slovenskej republiky. V prípade doručenia žiadosti ICC o zatknutie by vecne príslušné orgány štátu postupovali v zmysle záväzkov Slovenskej republiky podľa medzinárodného práva, ako aj rozhodovali o väzbe a odovzdaní takejto osoby na konanie pred ICC.

K otázke aký je postoj Slovenskej republiky k tlačovej správe OSN zo dňa 10. marca 2025 "Experts alarmed by deterioration of fundamental freedoms and civic space in Slovak Republic", ktorá o. i. uvádza nasledovné: „Slovenská vláda musí okamžite ukončiť stigmatizáciu a prenasledovanie mimovládnych organizácií, novinárov a organizácií občianskej spoločnosti a prestať používať sledovacie systémy na politickú represiu“ uviedla, že ministrom zahraničných vecí a európskych záležitostí bol 5. marca 2025 prostredníctvom Stálej misie SR pri OSN so sídlom v Ženeve, doručený spoločný list siedmych osobitných spravodajcov a jedného nezávislého experta, ktorí obdržali informácie o údajnom vážnom zhoršení základných slobôd a priestoru pre občiansku spoločnosť na Slovensku, a ktorí zároveň prostredníctvom konkrétnych otázok dávajú štátu priestor na vyjadrenie sa k predmetným informáciám. Slovenská republika má možnosť vyjadriť sa k týmto otázkam v lehote 60 dní a určite túto možnosť využije. Ako je zrejmé aj z tlačovej správy zverejnenej na web stránke Úradu vysokého komisára OSN pre ľudské práva 10. marca 2025, obsah listu sa primárne netýka agendy v gescii ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí. Po oboznámení sa s obsahom listu teda požiadal minister zahraničných vecí a európskych záležitostí svojich rezortných kolegov z vecnoprávných ministerstiev a inštitúcií o spoluprácu pri vypracovaní oficiálnej odpovede v mene Slovenskej republiky. Hoci nateraz má verejnosť k dispozícii len spomenutú tlačovú správu, po doručení odpovede Slovenskej republiky bude zverejnená celá komunikácia. Záverom zdôraznila, že list Slovenskej republike adresovali osobitní spravodajcovia, t. j. experti, ktorí pri svojej práci postupujú nezávisle a ich názory nie sú prezentované ako oficiálne hodnotenia či stanoviská OSN. Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí venuje listu spravodajcov náležitú pozornosť a v spolupráci s vecne zainteresovanými rezortmi bude na tento list v stanovenom termíne odpovedať.

Štátna tajomníčka ministerstva spravodlivosti Katarína Roskoványi uviedla, že dôvodom vylúčenia dvoch subjektov hodnotiacou komisiou z hodnotiaceho procesu v rámci dotáčnej výzvy na podporu a ochranu ľudských práv v pôsobnosti ministerstva spravodlivosti bolo neuvedenie zahraničných donorov v žiadosti. Cieľom tohto opatrenia bolo zabrániť dvojitému financovaniu toho istého účelu. Skutočnosť o zahraničnej dotácii sa hodnotiaca komisia dozvedela len deň pred svojim zasadnutím a preto pre krátkosť času, nebolo možné preskúmať účel zahraničnej dotácie. Uviedla taktiež, že

ministerstvo spravodlivosti nie je povinným orgánom na zisťovanie uvedených skutočností. Členovia rady za občiansku spoločnosť namietali pri tomto postupe, že vo formulári žiadosti o dotáciu je uvedené, že žiadateľ má uviesť dotácie od štátnych orgánov a vzhľadom na to, že podľa zákona sú povinní spolufinancovať 5% z rozpočtu projektu, musia mať aj iné finančné zdroje. V prípade ak je potrebné takúto skutočnosť uviesť ministerstvo spravodlivosti má možnosť s časovým predstihom si takúto informáciu od žiadateľa vyžiadať, avšak pre krátkosť času hodnotiaca komisia vyhodnotila tento postup za vhodný aj v spojitosti s tým, že na dotáciu neexistuje právny nárok. Členovia rady za občiansku spoločnosť vyjadrili obavu, aby takýmto postupom nevznikla právna neistota v procese poskytovania dotácií.

K tomuto bodu rada neprijala žiadne uznesenie.

UZNESENIE RADY VLÁDY SR PRE ĽUDSKÉ PRÁVA A RODOVÚ ROVNOSŤ

č. 332

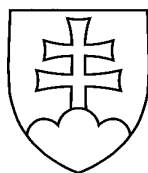
z 24. marca 2025

k Informácii o zasadnutiach výborov a o plnení uznesení rady

Rada vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva a rodovú rovnosť

A. berie na vedomie

A.1 Informáciu o zasadnutiach výborov a o plnení uznesení rady.

**UZNESENIE RADY VLÁDY SR PRE ĽUDSKÉ PRÁVA
A RODOVÚ ROVNOSŤ**

č. 333

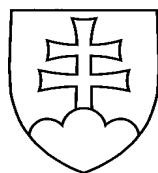
z 24. marca 2025

**k návrhu dodatku č.4 k Rokovaciemu poriadku Rady vlády SR pre ľudské
práva a rodovú rovnosť**

Rada vlády SR pre ľudské práva a rodovú rovnosť

A. schvaľuje

Návrh dodatku č.4 k Rokovaciemu poriadku Rady vlády SR pre ľudské práva a rodovú rovnosť.

UZNESENIE RADY VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY PRE ĽUDSKÉ PRÁVA A RODOVÚ ROVNOSŤ

č. 334

z 24. marca 2025

**k Výskumnej správe Amnesty International „Nedosiahnuteľná potreba
bývať“ o dodržiavaní práva na primerané bývanie na Slovensku**

Rada vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva a rodovú rovnosť

A. berie na vedomie

A.1 Závery Výskumnej správy Amnesty International „Nedosiahnuteľná potreba bývať“ o dodržiavaní práva na primerané bývanie na Slovensku.

B. odporúča

B.1 vecne príslušným ministerstvám a inštitúciám SR aby v rozsahu ich vecnej pôsobnosti zaujali stanoviská k odporúčaniam vyplývajúcim z tejto správy do najbližšieho zasadnutia Rady.